

Izaiáš 53 - - dialóg

Karl-Heinz Weber

Překlad přepisu záznamu přednášky
uveřejněného na www.bibelkommentare.de

ŠÍŘENÍ PÍSMĀ SVATÉHO
www.sirenipismasvateho.cz
2020

Kap. 52

⁽¹³⁾ *Hle, služebník můj bude jednat rozumně; bude vyzdvižen a vyvýšen a bude velmi vysoký.* ⁽¹⁴⁾ *Jako se mnozí nad tebou užasli – tak znetvořeno bylo jeho vzezření, více než kterého jiného muže, a jeho tvářnost více než dětí lidských –* ⁽¹⁵⁾ *stejně tak uvede mnohé národy v úžas¹, nad ním zavřou králové svá ústa. Neboť uvidí, co jim nebylo vyprávěno; a co neslyšeli, postřehnou².*

Kap. 53

⁽¹⁾ *Kdo uvěřil našemu zvěstování³, a komu bylo zjeveno⁴ rámě Hospodinovo? –* ⁽²⁾ *A jako proutek před ním vypučel a jako výhonek kořenu z vyprahlé země⁵. Neměl tvářnost ani nádheru; a když jsme ho viděli, neměl žádné vzezření, abychom ho byli žádostivi⁶.* ⁽³⁾ *Byl opovržený a opuštěný od lidí⁷, muž bolestí a obeznámený s utrpeními, a jako ten, před nímž člověk ukrývá svou tvář; bylo jím opovrhováno a my jsme ho za nic nevážili.*

⁽⁴⁾ *Avšak on nesl naše utrpení, a naše bolesti vzal na sebe. A my, my jsme jej považovali za potrestaného⁸, od Boha zbitého a skloněného;* ⁽⁵⁾ *avšak kvůli našim přestoupením byl zraněn, kvůli našim nepravostem zbit. Trest k našemu pokoji ležel na něm, a jeho modřinami se nám stalo uzdravení.* ⁽⁶⁾ *My všichni jsme bloudili jako ovce, obrátili jsme se každý na svou cestu; a Hospodin ho nechal postihnout nepravostí⁹ všech nás.*

⁽⁷⁾ *Bylo s ním zle jednáno, ale on se sklonil a neotevřel svá ústa, jako beránek, který je veden na porážku, a jako ovce, která je němá před svými střížci; a neotevřel svá ústa. –* ⁽⁸⁾ *Byl vzat pryč z úzkosti¹⁰ a ze soudu. A kdo vysloví jeho rod? Neboť byl vyťat ze země živých: Pro přestoupení mého lidu ho stihl*

1 Vlastně: *obdivem roztřese*. Jiný překlad: *skropí mnohé národy*.

2 Vlastně: *neboť uvidí..., neboť postřehnou, co...*

3 Nebo: *nás týkající se zvěsti*

4 Vlastně: *bylo odhaleno*

5 Srv. s kap. 11,1

6 Nebo: *na něm našli zalíbení*

7 Vlastně: *od mužů* (tj. od vysoce postavených)

8 Vlastně: *za postiženého* (tj. božským trestem)

9 Nebo: *trestem, vinou*

10 Vlastně: *z útlaku*

trest¹¹. ⁽⁹⁾ A jeho hrob určili u bezbožných, ale u bohatého byl ve své smrti¹², protože neučinil žádnou křivdu¹³ a žádná lest nebyla v jeho ústech.

⁽¹⁰⁾ Avšak Hospodinu se líbilo jej zbít, nechal ho trpět. Když jeho duše položí oběť za provinění, uvidí símě, prodlouží své dny; a zalíbení Hospodinovo se bude v jeho ruce dařit. ⁽¹¹⁾ Z námahy své duše uvidí ovoce a nasytí se. Svou známostí můj spravedlivý služebník¹⁴ ty mnohé povede ke spravedlnosti¹⁵ a jejich nepravosti vloží na sebe. ⁽¹²⁾ Proto mu dám podíl na mnohých¹⁶, a s mocnými bude dělit¹⁷ kořist; za to, že svou duši vylil na smrt a byl počten¹⁸ k přestupníkům¹⁹; on ale nesl hřích mnohých a za přestupníky činil přímlovu. (podle elb. překladu)

¹¹ Nebo: A kdo z jeho současníků pomyslel na to, že... byl vyřat, když ho postihl trest kvůli přestoupení mého lidu?

¹² Vlastně: ve svých smrtích (mn. č. vyjadřuje mučivý druh smrti)

¹³ Nebo: (ale u bohatého...), ačkoli neučinil žádnou křivdu.

¹⁴ Nebo: ten spravedlivý, můj služebník

¹⁵ Nebo: mnohým dopomůže ke spravedlnosti, nebo: mnohé ospravedlní

¹⁶ Nebo: velkých

¹⁷ Nebo: Mocné bude dělit (nebo: obdrží) jako kořist.

¹⁸ Nebo: se nechal přičíst

¹⁹ Nebo: odpadlíkům

Obsah

Proroctví pro Izrael a národy.....	7
Dialog mezi Bohem a ostatkem.....	8
Služebník Pána.....	9
Rozumný Služebník.....	10
Kdysi opovržený – brzy poctěný.....	11
Vzpomínka na zvěstování skrze Pána Ježíše.....	13
Výhonek kořenu z vyprahlé země.....	15
Opovržený, opuštěný, osamělý.....	16
On nesl naše utrpení a bolesti.....	18
Utrpení v jeho smrti.....	20
Bloudící ovce.....	22
Bylo s Ním zle jednáno.....	23
Je vyňat (vzat pryč).....	26
Jeho hrob.....	29
Měl Bůh radost z toho, že zbil svého Syna?.....	31
Uvidí ovoce a nasytí se.....	33
S mocnými bude dělit kořist.....	35
Závěrečné poznámky.....	37

Proroctví pro Izrael a národy

Petr píše ve svém Prvním dopisu v kapitole 1,11, že proroci Starého zákona prorokovali „o utrpeních, která měla přijít na Krista, a o slávách potom“. Tak také prorok Izaiáš prorokuje v kapitole 52 od 13. verše a v kapitole 53 o utrpeních, která měla přijít na Krista, a také o slávách potom. Slávy po utrpeních jsou slávy, které Kristus zjeví ve svém panování v tisíciletém království. Nejsou to slávy Božího Shromáždění, které má nebeské povolání, neboť pravda o Kristu a jeho Shromáždění nebyla ve Starém zákoně zjevena. V Efezským 3 píše apoštol Pavel, že pravda o Shromáždění byla tajemstvím, které v jiných pokoleních bylo skryto. Bylo to oznámeno teprve skrze zjevení apoštolu Pavlovi. Proroctví Starého zákona se tedy vztahují na Izrael a na národy, ale ne na Shromáždění.

Kapitoly 1 až 35 proroka Izaiáše obsahují proroctví, která mají za obsah soud nad národy. Kapitoly 36 až 39 tvoří malou vsuvku, ve které nám je krátce podána zpráva o životě Ezechiáše. Od kapitoly 40 až do kapitoly 66 je popsána více vnitřní historie osvobození a obnovení izraelského lidu. Tato proroctví se vztahují na takové z Izraele a národů, kteří později – po uchvácení Shromáždění – budou dosaženi evangeliem království. Tak se požehnání kříže rozšíří také na národy. Proto říká Bůh v kapitole 49,6, když zaslibuje Kristu určitou odměnu: „*Málo by to bylo, abys mi byl služebníkem ku pozdvižení pokolení Jákobových, a k navrácení ostatků Izraelských.*“ To je stránka Izraele. „*Proto dal jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasení mé až do končin země.*“ To jasně ukazuje, že požehnání kříže se vztahuje ke všem národům země. Kapitola 53 tvoří v této části proroka Izaiáše zcela mocný střed. V ní je nám popsána cesta Vykupitele od jeslí až ke kříži a až k jeho vyvýšení. Mluví o jeho utrpeních a o jeho smrti, jeho nejhlubším ponížení a jeho nejvyšším vyvýšení.

Vykupitel, resp. vykoupení, je ostatně velký předmět v této poslední části proroka Izaiáše. V první části se jen v kap. 35,9 mluví o tom, že *vykoupení* půjdou po určité cestě, ale v této části máme ten výraz 23 krát. Zde je nám vynikajícím způsobem představen *Vykupitel*, ten pravý Bóz, pravý Vyplatitel. Ve Starém zákoně jsou tři velmi známé kapitoly, které popisují smrt Pána Ježíše:

1. V 1. Mojžíšově 22 obětuje Abraham svého syna Izáka. Předobrazně to mluví o Pánu Ježíši v charakteru zápalné oběti.

2. V Žalmu 22, kde máme ten známý výrok: „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?*“, vidíme Pána Ježíše především jako oběť za hříchy, jako učinného hříchem.
3. V Izaiáši 53 je těžištěm obětí za vinu, kde Pán Ježíš na svém těle na dřevě nesl naše hříchy.

A přece je v Izaiáši 53 také náš příběh, i když zde dle učení Shromáždění nemáme. Nestal se Pán Ježíš svou obětí na Golgotě základem našeho spasení? Netrpěl také kvůli naší nepravosti? Neležel na Něm také trest k našemu pokoji? Co vyvolává čtení tohoto oddílu v našich srdcích? Je tu nějaká ozvěna? Bůh se nás jednou zeptá, jak my si stojíme k utrpením Pána Ježíše. Není asi žádná větší vina než ta, když bez povšimnutí jdeme kolem trpícího a umírajícího Spasitele. Možná že jsi dítě věřících rodičů, chodil jsi do nedělní školky, do hodin mládeže a do shromáždění. Byl jsi přítomen jen tělesně? Anebo se tě dotkla utrpení Pána Ježíše? Bůh se tě na to jednou zeptá. Chtějme se považovat za šťastné, že tuto kapitolu vůbec smíme číst. Ještě mnohem šťastnějšími se staneme, když o ní přemýšlíme. Lidská slova prostě nestačí k tomu, aby představila slávy tohoto oddílu. Pro to je lidská řeč prostě příliš chudá. Dotýkáme se něčeho, co zdaleka překračuje naši schopnost chápání. Prosme proto Pána, aby nám otevřel Písma a porozumění o tom. Chceme k tomuto oddílu přistupovat se vši uctivostí, jakoby vyzout obuv, neboť místo, na kterém stojíme je svatá země.

Dialog mezi Bohem a ostatkem

Oddíl od kapitoly 52,13 až 53,12 má pět slok po třech verších, ve kterých máme dialog, rozmluvu mezi budoucím věřícím ostatkem a Bohem. V jednotlivých slokách mluví:

- v 1. sloce: 52,13-15 Bůh,
- v 2. sloce: 53,1-3 ostatek,
- v 3. sloce: 53,4-6 ostatek,
- v 4. sloce: 53,7-9 Bůh,
- v 10. verši ostatek,
- a ve verších 11 a 12 opět Bůh.

Naslouchat tomuto dialogu má úchvatnou krásu. Je zvláště působivé to, že v kapitole 53 Služebník sám mlčí. Ačkoli On, Pán Ježíš, v kapitole 49,4-7 a v kapitole 50,4-8 ještě mluvil, nyní nemluví. Ale Bůh mluví. To na nás musí působit. Bůh mluví o svém Synu. Bůh nechává jakoby celý vesmír naslouchat, když vyslovuje své myšlenky, myšlenky zalíbení o svém Synu. Každý bude s napětím očekávat, co Bůh poví o Něm, tom Vyvoleném, ve kterém jeho duše našla zalíbení (kapitola 42,1). A kromě toho mluví ostatek. To jsou Židé, kteří v těžké době 70. Danielova týdne mezi uchvácením a zřízením království budou pročišťováni neskutečným soužením. Pak část tohoto lidu přijme ohlášeného přicházejícího Mesiáše. Potom poznají, kdo je ta Osoba, kterou tehdy ukřižovali. Na konci této doby, před zřízením Království, budou hledět zpět. Pak poznají, co oni (ne titíž lidé, ale tentýž národ) tehdy udělali s Tím, kterého Bůh poslal k jejich záchraně. Toto pohlednutí zpět uvěřivšího ostatku se stalo možná jen proto, že u nich něco předcházelo. V Zachariáši 12,10 čteme: „*A vyleji na dům Davidův a na obyvatele Jeruzalémské ducha milosti a pokorných proseb. I obrátí zřetel ke mně, kterého jsou bodli, a kvíliti budou nad ním jako kvílením nad jednorozeným.*“ Tato lítost toto pokání předchází. Pak obdrží pohled pro pravdu o Božím Synu. Hledí zpět a vyznávají svou vinu a uznávají to, co Bůh dal k jejich záchraně. Pak se uskuteční to, co David ve svých posledních slovech ve 2. Samuelově 23,5 řekl. Poté, co mluvil o věčné smlouvě, kterou Bůh s ním učiní, říká: „*A to jest všecko mé spasení a veliká útěcha.*“ Pak zjistí, že jejich spasení je založeno v tomto Mesiášovi, kterého tehdy nechtěli. O tom mluví Bůh a ten ostatek v tomto oddílu.

Služebník Pána

Jde tedy o Služebníka Božího, o Služebníka Hospodinova. Tento Služebník je v kapitolách 49 – 53 představen nejrůznějším způsobem. Přitom je líčen

- v kap. 49 jako zavržený Služebník,
- v kap. 50 jako poslušný Služebník,
- v kap. 52 jako rozumný Služebník a
- v kap. 53 jako trpící Služebník.

Tímto Služebníkem není nikdo jiný než Syn Boží, Syn Otcova zalíbení. V kapitole 53 je Boží myšlenka o tomto Služebníkovi v jeho dokonalém vyvýšení uzavřena. Potom už nemáme na tohoto Služebníka žádný poukaz.

Rozumný Služebník

V těchto třech verších kapitoly 52 o Něm mluví Bůh jakoby shůry a v kapitole 53 zdola. Tu se chápe řeči ostatku, vede ji dále až k vrcholu kříže. Přitom je nápadné, že ve verši 13 mluví o Něm, ale že **Ho** ve verši 14a **přímo** oslovuje. Říká: „*Jako se mnozí nad **tebou** užasli.*“ Pak to mění a v 15. verši mluví opět o Něm.

Na začátku 13. verše ukazuje Bůh jakoby prstem na tohoto Služebníka: „**Hle, služebník můj.**“ Zcela podobně to je také vyjádřeno v kapitole 42,1: „**Hle, služebník můj, kterého podepřu, vyvolený můj, ve kterém má moje duše zalíbení. Vložil jsem na něho svého Ducha...**“ S jakým cílem poukazuje Bůh na tuto Osobu? Abychom i my na Něho hleděli. „**Hle, služebník můj bude jednat rozumně.**“ Tato první věta ukazuje, jak šel po své cestě od jeslí až ke kříži. O rozumnosti tohoto Služebníka čteme něco v kapitole 11,2: „*A na něm spočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumu, Duch rady a síly, Duch známosti a bázně Hospodinovy; a jeho zalíbení bude v bázni Hospodinově.*“ Pán Ježíš jednal z hlubokého, vnitřního porozumění Božím myšlenkám od jeslí až ke kříži. V tomto porozumění, v tomto vnitřním souhlasu s Boží vůlí -

*„tak šel jsi věrně na kříž,
co Boží Služebník,
jsa věčnou láskou puzen,
poslušný, spravedliv.“*

V Janu 4,34 říká Pán Ježíš sám: „*Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mne poslal, a dokonal dílo jeho.*“ O této celé cestě, vrcholící na Golgotě, vyjadřuje Bůh svůj úsudek v této jedné větě: „**Hle, služebník můj bude jednat rozumně.**“

Boží odpověď: vyvýšení Služebníka

Ve druhé části tohoto verše dává Bůh odpověď na cestu svého Syna. Nemůže už mlčet. V Matouši 23,12 čteme: „*... kdo by se ponížil, bude povýšen.*“ Pán Ježíš se jako člověk sám ponížil až k smrti na kříži. Nyní přichází Boží

odpověď: Bude vyvýšen. Nevyvýší se sám. Bůh na ponížení svého Služebníka odpověděl trojím způsobem: vyzdvižen, vyvýšen a velmi vysoký.

V tom, že „*bude vyzdvižen*“, vidíme jeho vzkříšení, ve „*vyvýšení*“ jeho nanebevstoupení a ve „*velmi vysoký*“ jeho vyvýšení na Boží pravici. Tu bezděčně myslíme na Filipským 2,9: „*Proto i Bůh povýšil ho nade vše, a dal jemu jméno nad každé jméno.*“ Těmito třemi stupni vyvýšení Jej Bůh poctil. Toto místo po Boží pravici ostatně nebude s nikým sdílet.

Když jde o vládu Pána Ježíše, když bude sedět na svém trůnu slávy (Mat. 25,31), pak má přísedící. Toto místo budeme s Ním sdílet. Ale místo po Boží pravici, toto místo cti, zaujímá zcela sám, tam nemá po svém boku nikoho. To je Boží odpověď na jeho ponížení. Je pozoruhodné, že v proroku Izaiášovi máme tuto kombinaci „*vyzdvižen*“ a „*vyvýšen*“ třikrát. Nejprve v kapitole 6,1: „*Viděl jsem Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém.*“ Potom v kapitole 33,10: „*Již povstanu, praví Hospodin, již vyvýšen, již vyzdvižen budu.*“ Dále v kapitole 57,15: „*Nebo takto dí ten důstojný a vyvýšený, který u věčnosti přebývá.*“ Kromě kapitoly 52,13 mají všechna tři místa tuto kombinaci jen v podobě dvojího vyjádření, které je totožné s tímto místem. Zde máme ještě o stupeň více. Ale všechna tři ostatní místa se vztahují výlučně na Božství. Ve všech třech místech jde o vyvýšení a pozdvižení Boha. To nám ukazuje, že ten, který je míněn v našem místě, není nikdo jiný než Ten, který se stal člověkem, který ale je věčný Syn. Vždy jsou tedy míněny Osoby Božství.

Kdysi opovržený – brzy poctěný

Ve verších 14 a 15 je proti sobě postaven život Pána Ježíše v ponížení a jeho vyvýšení v budoucnosti. Mohli bychom to vyjádřit také takto: Po zděšení lidí nad Kristem, který v minulosti žil na zemi v ponížení, následuje jejich údiv nad jeho panováním v budoucnosti: „*(Stejně tak), jako se mnozí nad tebou užasli,*“ říká Bůh ke svému Synu. To si musíme představit. Bůh mluví z nebe k Němu. Nad tebou se tehdy mnozí zděsili. Ale bude to jinak. Toto zděšení se promění v úžas. Kdo se nad Ním děsil? Byl to v první řadě jeho lid, ke kterému přišel. Proč se tehdy tak mnozí nad Ním užasli? Nepřišel k nim tak, jak si to mysleli a přáli. Chtěli někoho jiného, hrdinského Mesiáše, který k nim přijde v moci a nádheře, aby je jednáním v moci osvobodil od cizí vlády Římanů. Ale za takového Služebníka, který se narodil v jeslích a byl ve

slabosti ukřižován, s kterým se člověk nemůže ukázat, se styděli. Nechtěli poníženého Služebníka, nýbrž krále v moci a slávě. Také Ho nechtěli proto, že v dokonalé lásce a ve zjevení Božího světla odkryl jejich hříšný stav. Obojí způsobilo nenávisť tohoto lidu. Zděsili se nad Ním.

Jeho znetvořený vzhled

Pak je k tomu připojeno, že jeho vzezření bylo znetvořeno více než kterého jiného člověka. V kapitole 53,2 se ostatek vyjadřuje takto: „*Neměl tvářnosti ani nádhery; a když jsme ho viděli, neměl žádné vzezření, abychom ho byli žádostivi.*“ Několik příkladů z Bible nám dá tušit něco o jeho vzezření:

- V Janu 8,57 Mu Židé říkají: „*Padesáti let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?*“ Kolik bylo Pánu Ježíši vlastně let? Když začal působit, bylo mu podle Lukáše 3,23 asi 30 let. Když Mu to možná o jeden nebo dva roky později řekli, tu vypadal zjevně podstatně starší, než skutečně byl. Pán Ježíš byl také ve svém zevnějšku dotčen prostředím, s kterým se denně setkával. Hřích a jeho následky zanechaly v jeho vzezření stopy.
- V Janu 11,33 hluboce zasténa duchem a zkormoutil se.
- V Žalmu 69,11 a 12 čteme: „*Když jsem plakal, postem trápiv duši svou, bylo mi to ku potupě obráceno. Když jsem bral na se pytel místo roucha, tehdy jsem jim byl za přísloví.*“

Takového Služebníka nechtěli. Dotýká se nás to? Pociťujeme to, když o Pánu Ježíši čteme: „*Tak znetvořeno bylo jeho vzezření, více než kterého jiného muže, a jeho tvářnost více než dětí lidských.*“? Ustavičně viděl následky hříchu a měl nad tím hlubokou lítost. On byl Ten, který neznal hřích, v němž hřích nebyl a který hříchu neučinil. Přišel z čistoty a slávy nebe. Nyní byl obklopen hříšníky, Spravedlivý mezi nespravedlivými, Svátý uprostřed nesvatých. Ten, který byl světlo, byl obklopen tmou; ten, který byl zjevením lásky, byl obklopen nenávisť. To Ho poznamenalo.

Ale Bůh k Němu říká: Stejně tak, jako to bylo kdysi, uveď Ty mnohé národy v údiv. Na konci 70. Danielova týdnu let, před zřízením království, vykoná podle Matouše 25,31 a dále jako Panovník soud živých, soud národů. Potom shromáždí před sebou ty tehdy ještě žijící lidi z národů. Pak postaví ovce na svou pravici. To jsou lidé, kteří sice nikdy neslyšeli evangelium milosti, jimž

ale bylo zvěstováno evangelium království a oni je přijali. Potom tyto „národy uvede v úžas“ a „nad ním králové zavřou svá ústa“. Pak On vystoupí jako Kníže knížat a Král králů a uplatní své nároky na zem. Zjevení 19,16 nám ukazuje, jak Pán Ježíš potom vystoupí. On, kterému se kdysi tak posmívali, jehož vzhled byl tak znetvořen, ponese „na rouchu a na bedrech svých napsané jméno: Král králů a Pán pánů“. V 15. verši je řečeno: „A z jeho úst vychází ostrý dvojsečný meč, aby bil národy, a bude je pást železným prutem.“

Překrásný obraz budoucí vlády Pána Ježíše, kterou Mu Bůh propůjčí, nalézáme v 1. Královské 10. Při návštěvě královny ze Sáby u krále Šalomouna ona v 7. verši vyznává: „Ježto jsem nechtěla věřit řečem, až jsem přijela a užřela očima svýma. Ale aj, není mi praveno ani polovice; převýšil jsi moudrostí a dobrotou pověst tu, kterou jsem slyšela.“ Tak později králové země přijdou a přesně vyjádří to, co je zde napsáno v 15. verši: „Neboť uvidí, co jim nebylo vyprávěno; a co neslyšeli, postřehnou.“ Budou přemoženi slávou pravého Šalomouna, který bude vládnout ve spravedlnosti a právu. Pak i oni řeknou: „Nebyl jsem zpraven ani o polovině; převyšuješ dobrotou a moudrostí všechny mé představy“.²⁰ Jaká čest pro Toho kdysi tak opovrhovaného a zneuctovaného Ježíše z Nazaretu!

Použití na nás

Poslední věta verše 15 je citována v Římanům 15,21: „Ale jako psáno jest: Kterýmž není zvěstováno o něm, uzří, a ti, kteří neslyšali, srozumějí.“ Apoštol Pavel tím i nám dnes říká, že jsme patřili k těm, kteří se na Něho neptali, a také nám jsou nyní vyprávěny věci, které jsme neslyšeli. Duch Svatý, Autor Svatého písma, dává tak starozákonnímu místu Písma jiný význam, a On k tomu přirozeně má právo. Je to krásné uvedení, z kterého si smíme vzít, že všechno, co bylo dříve napsáno, bylo napsáno k našemu poučení.

Vzpomínka na zvěstování skrze Pána Ježíše

V této kapitole máme ještě jednu podivuhodné rozdělení.

- V 1. verši je položena určitá řečnická otázka, na kterou není také dána odpověď, protože odpověď je obsažena v této otázce.

²⁰ Věřící nynější doby milosti později neřeknou: „Nebyla mi řečena ani polovice.“

- Verše 2 až 4 nám líčí utrpení Pána před křížem kvůli spravedlnosti.
- Ve verších 5 až 10 trpí Pán ve třech hodinách tmy na kříži kvůli hříchu.
- Ve verších 11 a 12 dává Bůh odpověď na toto konání svého Syna.

Vzpomínka na zvěstování skrze Pána Ježíše

Tu řečnickou otázku v 1. verši mohl položit Izaiáš sám. Ve verších 1 až 6 mluví sice ostatek, ale Izaiáš může mluvit řečí toho ostatku. Může mluvit zástupně, jakoby říkat to, co ten ostatek vyjadřuje.

Dvě místa nám dovolují se domnívat, že Izaiáš sám položil tu otázku. Neboť tento verš je dvakrát citován v Novém zákoně. V Janu 12,38: „*Však neuvěřili v něho, aby se naplnila řeč Izaiáše proroka, kterou pověděl: Pane, kdo uvěřil kázání našemu, a rámě Páně komu jest zjeveno?*“ a v Římanům 10,16: „*A ne všichni uposlechli evangelium. Nebo Izaiáš praví: Pane, kdo uvěřil kázání našemu?*“ Duch Svatý klade váhu na to, že to říká Izaiáš.

Co znamená tento verš na tomto místě? Ne že ostatek něco zvěstuje, nýbrž je to tak, jak to říká poznámka /k elb. překladu – p. p./: „*tomu nás týkajícího se zvěstování*“. Nevychází tedy od lidu, nýbrž k tomuto lidu se obrací. Budoucí věřící ostatek si nyní vzpomíná na tehdejší zvěstování skrze Pána Ježíše a ptá se: Kdo tehdy uvěřil tomu zvěstování, které se k nám obracelo? Odpověď zní. My jsme neuvěřili. Není vyslovena, ale leží v té otázce. Této nevěry nyní hluboce litují. Nyní poznávají, že nepřijali tehdejší Boží poselství k nim skrze Mesiáše, který k nim přišel.

Rámě Hospodinovo

„*A komu bylo zjeveno rámě Hospodinovo?*“ Kdo nebo co je rámě Hospodinovo? Některá místa z proroka Izaiáše nám mohou při zodpovězení té otázky pomoci.

- V Izaiáši 40,10 nalézáme výpověď o rameni Hospodinovu: „*Aj, Panovník Hospodin proti silnému přijde, a rámě jeho panovati bude nad ním.*“
- Izaiáš 51,5: „*... a ramena má národy souditi budou. ... a po mém rameni touží.*“ Opět je to vyjádření síly.
- Izaiáš 52,10: „*Ohrnul Hospodin rámě svatosti své před očima všech národů.*“ Tedy zpravidla je rámě Hospodinovo výrazem rozvinutí jeho síly.

Zde ale není vyjádřením síly. Zde je rámě Hospodinovo poukaz na Ježíše z Nazareta, na Muže z Golgoty. Bůh k tomuto lidu poslal své Rámě, Pána Ježíše. Jakoby vztáhl svou paži k tomuto lidu. Bůh zjevil svého Syna tomuto lidu. Ale takové Rámě člověk nechtěl (viz kapitolu 52,14), Ježíše z Nazareta, tohoto opovrženého, jenž podle 2. Korintským 13,4 byl ukřižován ve slabosti. Jeho nepoznali jako Boží zjevení pro tento lid. Ostatek, hledě zpět, nyní nařiká: Ano, Rámě Hospodinovo nám přece bylo zjeveno a my jsme je nepoznali. Tento nářek spojuje tento lid s tímto poznáním.

Výhonek kořenu z vyprahlé země

Pak je od 2. verše popsáno, jak k tomuto zjevení v tomto lidu došlo. Tu ostatek dále říká: „*A jako proutek...*“ Kdo je tento proutek? To je to Rámě. Vyrostl před Ním – před Bohem – jako proutek. To říká ostatek a doplňuje to: „*...a jako výhonek kořenu z vyprahlé země.*“ Izrael byla ta vyprahlá země, neboť nepřinesl pro Boha žádné ovoce. Bůh si s touto vinicí Izraele dal námahu, okopal ji, pracoval, ale místo hroznů mu přinesla plané víno, žádné ovoce. Když se Pán Ježíš jednou chtěl nasytit ovocem fíkovníku, nenašel žádné ovoce. Ne, Izrael se podobal vyprahlé zemi. Ale nejen v Izraeli, také v celém světě, na celé zemi nebyl nikdo, kdo by přinesl ovoce pro Boha tak, jak On je hledal. Ale nyní někdo přišel, nyní přišlo toto Rámě, a přece jako proutek.

Výhonek

O tomto výhonku čteme např.

- v Izaiáši 11,1: „*Ale vyjde proutek z pařezu Izai, a výstřelek z kořenu jeho vyroste, a ovoce ponese.*“
- v Izaiáši 11,10: „*A bude v ten den, že na kořen /výhonek kořenu/ Izai, kterýž stane za korouhev národům...*“ Tento muž nesl standardu. To byl vlastně ten, který se vítězně vracel jako hrdina z polního tažení. Ale zde máme jiný obraz. Původně tak nepřišel.
- v Ezechieli 17,22: „*Takto praví Panovník Hospodin: A však vezmu z vrchu cedru toho vysokého a vsadím, z vrchu mladistvých ratolestí jeho mladou větvíčku ulomím, a štípím na hoře vysoké a vyvýšené.*“

Tento výhonek v celé své nenápadnosti, malý a něžný, byl vyjádřením božského života v této vyprahlé zemi. Tak přišel. Nyní myslíme bezděčně na

jeho narození, na jeho dětství. Tak přišlo Hospodinovo Rámě na tuto zem. Nyní zde byl život pro Boha. V celé neplodnosti Izraele se nyní zazelenal šťavnatý výhonek. Je nádherné to vidět. Nikdy nebyla nějaká květina pro Boha krásnější než tento výhonek. Tu viděl Otec tohoto svého Syna v této nenápadnosti. Lidé na Něho nedbali. Ale On vyjadřuje své ocenění tohoto Syna, když poprvé v Marku 1 vystoupil při křtu v Jordánu. Zde Bůh říká z nebe: „*Ty jsi ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo.*“ Nyní se zazelenalo a vykvetlo něco z božského života zde na tomto temném světě. Tak přišel k tomuto lidu. Výhonek kořenu z vyprahlé země. Na posledním listu Bible se Pán Ježíš představuje Janovi na Patmu ve Zjevení 22,16 slovy: „*Já jsem kořen a rod Davidův.*“ Rod Davidův znamená Davidovo potomstvo. Předtím jsme četli, že z kořenu Izai přišel tento Výhonek. To bylo Davidovo potomstvo. Zároveň je toto potomstvo kořen, tedy Davidův původ. To znamená, že tento Výhonek byl Davidův potomek jako člověk narozený na tuto zem z panny, a zároveň to byl věčný Syn. Nejsou to slavné věci, které zde jsou o tomto Výhonku řečeny?

Žádná tvářnost ani nádhera

Ve 2. verši dále čteme: „*Neměl tvářnost ani nádheru; a když jsme ho viděli, neměl žádné vzezření, abychom ho byli žádostivi.*“ V Janu 1,46/47/ je řečeno: „*A může z Nazaréta co dobrého býti?*“ To byl tento Nazaretský, to Rámě Hospodinovo. Ale člověk Ho nechtěl. Neměl tvářnost ani nádheru, abychom v Něm našli zalíbení. To ukazuje celou nevěru tehdejšího lidu. Budoucí ostatek nyní vyjadřuje, co si tehdejší lid o Mesiášovi myslel. Naříká nad tehdejším postojem, který vůči tomuto Rameni měli. A přece On byl Ten, o kterém je v Žalmu 45,3 řečeno: „*Krásnější jsi nad všechny syny lidské.*“ V Písni 5,16 čteme na konci popisu milého: „*Všecken jest přežádostivý.*“ V Janu 1,14 Jan říká: „*A viděli jsme slávu jeho.*“ Oko víry v Něm vidělo celou božskou krásu Božího zjevení. Ale nevěra lidu říká: „*Neměl tvářnost ani nádheru; a když jsme ho viděli, neměl žádné vzezření, abychom ho byli žádostivi.*“

Opovržený, opuštěný, osamělý

Dále ve 3. verši čteme: „*Byl opovržený a opuštěný od lidí,*“ k jejichž záchraně přišel. Podle poznámky tu u „lidí“ vlastně jde o muže. To znamená: právě od

vysoce postavených mužů v Izraeli byl opovržený. Ti vysoce postavení fari-zeové říkají v Janu 9,24: „*My víme, že člověk ten hříšník jest.*“ V Lukáši 7,36 byl Pán Ježíš v domě jednoho vysoko postaveného muže a položil se ke stolu. Ale tento muž ponechává ta nejjednodušší pravidla pohostinnosti nepovšimnuta. Tu přišla do tohoto domu jedna hříšnice. Přináší alabastrovou lahvičku a smáčí nohy Pána svými slzami a pomazuje je a osušuje. Později musí On tomu farizeovi říci: „*Vody nohám svým nedal jsi, ale tato slzami smáčela nohy mé.*“

Je ještě velmi mnoho míst, kde právě ti vysoce postavení lidé v Izraeli vyjadřují své opovržení vůči Pánu Ježíši. Například Žalm 69,13: „*Pomlouvali mne, sedíce v bráně, a písničkou byl jsem těm, kteří pili víno.*“ Lidé, kteří seděli v bráně, byli úředníci v Izraeli, kteří vynášeli právo. V branách města sedělo soudnictví. Co asi o Něm mluvili? Jistě nic dobrého. Lid v Matouši 11,19 usuzuje: „*Aj, člověk žrác a pijan vína.*“ Kromě toho byl písničkou těm, kteří pili víno.

Ale nebyl lidmi jen opovržen, nýbrž byl jimi také opuštěn. To Duch Boží vyjadřuje mezi jiným v následujících místech:

- Žalm 102,7: „*Podobný jsem učiněn pelikánu na poušti, jsem jako výr na pustínách.*“ Pelikán je vodní pták. V poušti je tedy osamělý. Také výr ukazuje na osamělost.
- Žalm 102,8: „*... jsem jako vrabec osamělý na střeše.*“
- Žalm 142,5: „*... zhynulo útočiště mé, není, kdo by se ujal o život můj.*“
- Pláč 1,21: „*Není žádného, kdo by mne potěšil.*“

Byl opuštěn od lidí. Umíme tu trochu soucítit? Když nemáme nikoho, nikoho, kdo pro nás má nějaké slovo. Tak byl náš Pán opuštěný, tak byl osamělý. Snad tu byla jen jedna žena, která Mu skutečně rozuměla, Marie z Betanie. Ta měla cit pro potřeby Pána Ježíše, pro jeho vnitřní přemýšlení.

Muž bolestí

„*Muž bolestí a obeznámený s utrpeními.*“ Od jeslí až ke kříži Muž bolestí. Trpěl nejen tělesně, nýbrž především duševně. V jedné básni s nadpisem „Muž bolestí“ popisuje bratr Darby ve 48 slokách cestu utrpení Pána Ježíše²¹. Když ji čteme, jsme hluboce dotčeni, zvláště když myslíme na to: „To

²¹ Viz „Geistliche Gesänge“

udělal pro mne. Pro mne jsi šel na Golgotu! Tak jsi mne miloval!“ Nevede to naše srdce k děkování a velebení? Anebo jsme si už tolik zvykli na to, že nás to ponechává nedotčené? Nikdy žádný člověk ve své duši netrpěl kvůli následkům hříchu tak jako Pán Ježíš. „*Jako ten, před nímž člověk ukrývá svou tvář.*“ To byl v orientu výraz zcela zvláštního opovržení. Takový výraz byl pro druhé nesnesitelný. Když Pán Ježíš truchlil, byl v duchu otřesen nad hříchem, potom se druzí za takový výraz styděli. V knize Nehemiáše čteme, že nikdo nesměl být před králem smutný. Takové osoby se zbavovali. Nebyla hodná toho, aby se na ni dívali. I jeho vlastní bratři se na Něk podle Marka 6,3 uráželi.

Pak je ještě jednou řečeno: „*Bylo jím opovrhováno a my jsme ho za nic nevážili.*“ Ostatně lidé Jím neopovrhovali jen v srdcích, vyjadřovali své opovržení také slovy a skutky, když na Něho plili a bili Ho, bičovali a posmívali se Mu. Pak ještě čteme: „*... a my jsme ho za nic nevážili.*“ Když ve verši 3 převážně vidíme postoj vůdců lidu, vysoce postavených mužů, tu nyní vidíme, že nejen oni, nýbrž všichni Ho za nic nevážili. „*My*“, říká ostatek. To zahrnuje všechny. V kapitole 49,7 to čteme velmi zřetelně: „*Toto praví Hospodin vykupitel Izraelův. Svatý jeho, tomu, jímž pohrdá každý.*“ To byl náš Pán. Jak si stojíme k tomuto Spasiteli? Podle své odpovědi na to budeme jednou posouzeni. Stále ještě nestojíme při Něk, tak jako tehdejší lid, jako lidé všeobecně, anebo je On také pro nás Ten, který je libostí našich srdcí, ve kterém jsme našli celou svou radost?

On nesl naše utrpení a bolesti

Ostatek budoucích dnů nyní ve 4. verši říká: „*Avšak on nesl naše utrpení, a naše bolesti vzal na sebe.*“ To Pán Ježíš nečinil ve své smrti skrze utrpení kříže, nýbrž ve svém životě. Pán Ježíš během svého života činil utrpení a bolesti tehdejších Židů svými vlastními. Tak čteme v Matouši 8,16 a 17: „*A když byl večer, přivedli k němu mnohé, kteří dábelství měli, a on vymítal duchy slovem, a všechny, kteří se zle měli, uzdravil, aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, řkoucího: On vzal na sebe mdloby naše a neduhy nesl.*“ To je jednoznačný citát z Izaiáše 53,4. Nechtějme tento verš považovat za méně závažný jen proto, že se nevztahuje na utrpení kříže. To Pána Ježíše stálo mnoho. Jeho prokazování moci na tehdejších nemocných z lidu totiž

nebylo jen zjevení síly a moci, nýbrž byl to výsledek nekonečného milosrdenství a lásky k těmto lidem. Bolelo Ho to až do nitra jeho duše. To nám ukazují některá místa Písma:

- V Marku 7,34 čteme, že k Němu byl přiveden jeden hluchý. Pán se dotkl jeho uší „*dotekl se jazyka jeho, a vzezřev k nebi, vzdechl a řekl jemu: Efata, to jest, otevři se!*“ To nebylo zasténání nebo vzdech, protože byl tělesně zemdlený, nýbrž bylo to vnitřní dotčení kvůli následkům hříchu, které viděl.
- Marek 8,11.12: „*I vyšli farizeové, a počali se s ním hádati, hledajíce od něho znamení s nebe, pokoušejíce ho. A on vzdech duchem svým, dí: Co pokolení toto znamení hledá?*“ Byl dotčen nevěrou těchto knížat lidu.
- V Janu 11,33 se setkává s krajními následky hříchu. Lazar zemřel. Tam čteme: „*Ježíš pak, jak uzřel, ana pláče, i Židy, kteří byli s ní, ani pláčí, zastonal duchem a zkormoutil se.*“ Podle poznámky tu lze také přeložit: byl prudce pohnut. Tak také ještě jednou ve verši 38: „*Ježíš pak opět zastonav sám v sobě, přišel k hrobu.*“

Tak učinil utrpení, bolesti a nemoci lidu svými vlastními. Pán Ježíš tedy ve svém životě odebíral následky hříchu od lidí, které uzdravoval.

Úsudek lidu tehdy

Ale lid to tehdy nezpozoroval. Měli o Něm jiný úsudek. Ten vyslovují nyní ve druhé části verše 4. Ostatek vyznává, ačkoli Pán tak trpěl pod utrpeními jako následky hříchu: „*A my, my jsme jej považovali za potrestaného, od Boha zbitého a skloněného.*“ Ostatek vyznává tedy tehdejší chybné ocenění lidu. Tehdejší Židé si mysleli, že Pán Ježíš je stižen božským trestem. Tak to říká poznámka. Možná že mysleli na 2. Královskou 5, kde Gézi, Elizeův služebník, byl potrestán malomocenstvím. Možná mysleli také na krále Uzaiše ve 2. Paralipomenon 26, který bezprávně obětoval v chrámu a byl rovněž potrestán malomocenstvím. Je přirozené, že existují tyto Boží reakce na chybné jednání lidí, i věřících. V 1. Korintským 11 čteme: „*Proto jsou mnozí mezi vámi slabí a nemocní a mnozí zesnuli.*“ (verš 30 - přel.) Ale vzhledem k Pánu tomu tak nebylo. Pán nebyl ve svém životě Bohem trestán kvůli nějakým vlastním chybám.

Nenesl tedy ve svém životě slabosti a nemoci všech lidí, nýbrž jen Židů. Nelze tímto místem – a také žádným jiným – zdůvodňovat, že my dnes jako věřící bychom nemuseli být nemocní, protože Pán Ježíš prý odňal nemoci věřících.

Oběť za vinu

Musíme rozlišovat mezi utrpeními, která vytrpěl ze strany lidí, a utrpeními, která vytrpěl z Boží strany. Dále musíme rozlišovat mezi nespravedlivým jednáním, které zakusil ze strany lidu, a spravedlivým posouzením ze strany jeho Boha. Proto ještě jednou poukaz na to, že ve verších 1 až 4 máme jeho utrpení, která zakoušel během svého života ze strany lidí. Tady trpěl jako Spravedlivý mezi nespravedlivými. Zatímco potom, ve verších 5 a 6, máme ta utrpení, která vytrpěl ve 3 hodinách tmy na kříži ze strany spravedlivého Boha.

Utrpení v jeho smrti

A proto nyní čteme: *„Avšak kvůli našim přestoupením byl zraněn, kvůli našim nepravostem zbit.“* Ostatek budoucích dnů vidí, že tehdejší obětní smrt Pána Ježíše se stala kvůli jejich nepravostem a kvůli jejich hříchům, jakoby zástupně pro ně. On přinesl oběť za vinu. Utrpení z verše 4 nemohla způsobit smíření. Jakkoli těžká byla utrpení Pána Ježíše z rukou lidí, musela být přinesena krvavá oběť. Život Pána Ježíše, jakkoli byl pro Boha dokonalý a jakkoli obžalovával člověka, nemohl člověku přinést záchranu. Jen ho odsuzoval. Čisté světlo odhalilo tmu. Pán Ježíš sám v Janu 12,24 řekl: *„Jestliže zrno pšeničné nepadne do země a nezemře, zůstane samo; jestliže ale zemře, přinese mnoho ovoce.“*

I když zde podle učení jde o zástupnou oběť Pána Ježíše za jeho lid, tu musíme také my tím být hluboce dotčeni. Jestliže procházíme kolem utrpení Pána Ježíše bez účasti, vkládáme na sebe velkou vinu. Může každý čtenář říci: *„Avšak kvůli mým přestoupením byl On zraněn a kvůli mé nepravosti zbit.“?* Můžeš tam dosadit své jméno? Jestliže ne, pak to může mít pustošivé následky. Člověk musí být schopen říci: *„Za mne jsi šel na Golgotu.“* Pak máme nějaké pocity o tomto Muži bolesti. Pak ctíme Toho, který tak nevy-slovně mnoho trpěl a za mne a za tebe zemřel. Petr to popisuje v 1. Petra 2,24 slovy: *„Který sám naše hříchy na svém těle nesl na dřevě, abychom,*

hříchům zemrouce, spravedlnosti živi byli, jehož zsinalostí uzdraveni jste.“ To ale může říci jen ten, kdo skutečně vírou uchopil a přijal oběť Pána Ježíše jako oběť, která se stala za něho.

Utrpení v jeho smrti

Když nyní zde jde o výrazy, které popisují jeho obětní smrt, pak žasneme nad způsobem, kterým nám to Duch Svätý sděluje. Říká, že On byl „zraněn, zbit“. Mluví o „trestu“, o „modřinách“, v 8. verši „vyřat“, v 10. verši ještě jednou „zbit“ a „nechal trpět“. Těmito výrazy vyznačuje Duch Svätý hloubku jeho utrpení. V kapitole 51,9 to, co zde je přeloženo jako „zraněn“ je někdy přeloženo ve zcela jiném vztahu slovem „proboden“. V Pláči Jeremiášově je nám oběť Pána Ježíše líčena tak, jako kdyby byl vystaven za terč šípů z Božího toulce (Pláč 3,12-13). Bůh byl ten, kdo zde je činný, aby zranil Toho, který tam visel na pni kříže. Ale tento soud Ho nepostihl kvůli jeho vlastním hříchům, nýbrž protože zástupně vstoupil do soudu, který si přivodil lid. Také kvůli mé a tvé nepravosti byl zbit. Veleben buď Pán za svoji lásku až ke smrti na kříži.

Jeho modřiny

Tato slova používá ostatek sám. Trest mu byl způsoben božskými údery. Nejde zde o rány, které Mu dali lidé během jeho života. Jakkoli byly pro Pána zlé, tu to, co nyní strpěl na kříži v těch třech hodinách, bylo pro Něho podstatně horší. Pán Ježíš věděl, že soud přišel od Boha. Tak v Žalmu 22 říká: „Do prachu smrti položils /**Ty**/ mne.“ To bylo pro Něho tak nekonečně těžké. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne /**Ty**/ opustil?“ To je nám zde v těchto dvou verších popsáno. Evangelia ukazují více ty rány, které způsobili Pánu Ježíši lidé: jeho zbičování, bili ho po hlavě, políčkovali Ho. Ale zde působí Bůh svému Synu modřiny soudu na kříži: „jeho modřinami se nám stalo uzdravení.“ Tím byly na kříži odejmuty následky hříchu, totiž hřích sám.

Trest k našemu pokoji

Ostatek naříká: „Trest k **našemu** pokoji ležel na něm.“ Izraelský národ až do dnes nemá pokoj, jak každý ví. Ale ostatek obdrží pokoj, nejen pokoj srdce, také pokoj, který Bůh přislíbil tomuto lidu ve vnějších okolnostech. Pán uvede tento věřící ostatek do požehnání tisíciletého království. Potom budou mít po 1000 let pokoj, který až do té doby neměli.

To, co věřící ostatek v budoucích dnech obdrží na základě oběti Pána Ježíše, máme už nyní. To nalézáme v:

- Koloským 1,20: *„v pokoj uvodě skrze krev kříže jeho“*
- Efezským 2,14: *„Neboť on je pokoj náš.“*
- Efezským 2,15: *„aby ty oboje (Židy a Řeky) vzdělal v samém sobě v jednoho nového člověka, tak čině pokoj.“*
- Římanům 5,1: *„Ospravedlnění tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Ježíše Krista.“*

Tato kapitola obsahuje slavné pravdy tedy také pro nás.

Bloudící ovce

V 6. verši líčí ostatek tehdejší stav lidu, když říká: *„My všichni jsme bloudili jako ovce.“* My, Židé, jsme bloudili jako ovce. To je pravda. Tehdy to Židé nepoznali, tehdy takový úsudek o sobě vylučovali. Ale Pán Ježíš je viděl přesně tak. V Matouši 9,36 čteme, že *„hleděl na zástupy“* a opět byl nad nimi vnitřně pohnut a *„slitovalo se mu jich, že byli opuštěni a rozptýleni jako ovce, nemající pastýře“*. Pozorujeme, jak tehdejší úsudek Pána je nyní ostatkem jakoby převzat? Oni říkají: Ano, tak to bylo. My všichni jsme bloudili jako ovce – bez orientace, bez cíle, ztraceni, bez výhledu do budoucnosti.

Vlastní cesty

„Obrátili jsme /my/ se každý na svou cestu.“ Tím „my“ je míněn celek. Ale slovo „každý“ se týká jednotlivce. Jak přesné je Boží slovo! Toto globální ocenění lidí: *„Vždyť všichni jsou hříšníci,“* souhlasí. Ale já sám musím poznat, že jsem se obrátil na svou vlastní cestu, na svou svévolnou, od Boha pryč vedoucí cestu.

To začalo už u Kaina. Kain odešel od tváře Hospodinovy. Nejen Izrael bloudil jako ovce, nýbrž celé lidstvo se od Boha vzdálilo, zvolilo cestu na východ – pryč od Boha.

Ztracený syn v Lukáši 15 si od svého otce vyžádal svůj díl majetku (v. 12), a pak nám je ve verši 13 řečeno: *„A po nemnohých dnech, shromáždív všecko mladší ten syn, odešel do daleké krajiny.“* To je cesta každého jednotlivého člověka – pryč od Boha. Tu nebyla žádná pomoc, kromě té jedné, která je popsána na konci Izaiáše 53,6: *„A Hospodin“* – to jest Bůh – „ho“ – Pána

Ježíše – „*nechal postihnout nepravostí všech nás.*“ Nerozehřívá to naše srdce pro Pána Ježíše?

Tento výrok neposkytuje žádné odůvodnění takzvaného učení o všeobecném smíření. Pán Ježíš nenesl hříchy všech lidí. „*Nepravostí všech nás*“ je nepravost budoucího věřícího ostatku. Ten to může říci. Ale já to mohu také říci. Také ty to můžeš říci, jestliže máš odpuštění svých hříchů. Není to tedy všeobecné smíření, nýbrž je to zastupování. Nikdy neupadněme do tohoto zlého učení o všeobecném smíření. To tvrdí, že nakonec budou v nebi všichni lidé, a dokonce i ďábel. To je zásadní bludné učení. Pán Ježíš říká: Kdo nevěří, už je odsouzen a skončí ve věčném odsouzení.

Bylo s Ním zle jednáno

V 7. verši přebírá jakoby Bůh řeč ostatku a vede linii dále. Přiznává se tedy k výrokům ostatku o svém Synu a prohlubuje je. Nyní vidíme, že jen Bůh zná pravé pohnutky Syna a umí je ocenit. Viděl celou krásu svého Syna. Lidé Mu dali toto místo na kříži. Ale Bůh viděl vystupovat slávu Golgoty, tuto libou vůni. A my právem zpíváme:

*„V žáru, z ohně utrpení,
jež jsi snášel kvůli nám,
vzešla vzácná vůně k nebi,
k Bohu, jenž ji přijal sám.“*

Nyní Bůh říká: „*Bylo s ním zle jednáno.*“ Opopvržení, kterého se Mu dostalo, se projevilo v jednání vůči Pánu Ježíši. Štiplavý posměch, pohana od lidí byly tak zlé, že prorocky musí naříkat: „*Pohanění potřelo /zlomilo/ mé srdce, protože jsem v žalosti.*“ (Žalm 69,21) Neostýchali se na Něho vkládat ruku. Když visel na kříži, ještě říkali: „*Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže.*“ To bylo ústní zlé jednání. On byl Boží Syn. Řekli: Ať Tě Bůh nyní vysvobodí, jestliže po Tobě touží. Cožpak Bůh po Něm netoužil? Jistěže! Ale oni na Něho také plili, to je výraz největšího opovržení. Bili Ho, bičovali a korunovali korunou z trní. Tak zle s Ním jednali. Jak posuzuje Bůh nyní svého Syna v jednání s těmi lidmi? „*Ale on se sklonil*“ před těmito lidmi, kteří s Ním tak zle jednali. „*A neotevřel svá ústa, jako beránek, který je veden na porážku.*“ On **neotevřel** svá ústa.

Mlčení Pána

Kdo mlčel? Byl to Ten, který podle Jana 1,1 je to Slovo, dokonalé vyjádření Božích myšlenek. Ve Zjevení 5,5 je Janovi řečeno. „*Neplač. Aj, zvítězil lev, ten který jest z pokolení Judova.*“ Zde je Pán Ježíš ukázán jako lev. Když lev pozvedne svůj hlas ve svém majestátu a moci, pak všechno ostatní mlčí. Ale nyní mlčí Beránek.

Kdy Pán mlčí? Mlčí vždy tehdy, když je napadán On sám.

Proč Pán mlčí? Mlčí, protože chtěl jít po cestě poslušnosti k Božímu oslavení až ke kříži. Tak o Něm v Žalmu 38,14 a 15 čteme: „*Ale já jako hluchý neslyším, a jako němý, který neotvírá úst svých; tak jsem, jako člověk, který neslyší, a v jehož ústech není žádného odporu.*“ Pak v 16. verši přichází zdůvodnění: „*Neboť na tě, Hospodine, očekávám, ty za mne odpovíš, Pane, Bože můj.*“ Plně důvěřoval svému Bohu.

Následující místa z Evangelii nám podávají zprávu o jeho mlčení:

- V Matouši 26,63 si Židé předem zjednali falešné svědky, kteří také přednášejí svou obžalobu. Ale Pán Ježíš mlčí. Pak nejvyšší kněz říká. „*Nic neodpovídáš, co tito proti tobě svědčí? Ale Ježíš mlčel.*“
- V Matouši 27 je dotázán: Jsi král? Tu ještě říká: „*Ty pravíš.*“ Když je ale nejvyššími kněžími a staršími obžalován, neodpověděl nic. Verš 14: „*Ale neodpověděl jemu ani k jednomu slovu.*“
- V Marku 14,60-61: „*Tedy povstav nejvyšší kněz uprostřed, otázal se Ježíše řka: Neodpovídáš ničeho?... Ale on mlčel a nic neodpověděl.*“
- V Lukáši 23,8-9: „*Heródes pak uzřev Ježíše... I tázal se ho mnohými řečmi, ale on jemu nic neodpovídal.*“
- V Janu 19,9 se Ho Pilát ptá: „*Odkud jsi ty? Ale Ježíš nedal jemu odpovědi.*“

Na kříži sice promluvil sedm slov, ale jen tehdy, když to sloužilo k Božímu oslavení. Jinak mlčel. Stává se nám velikým v našich srdcích? Člověk se v čisté svévoli obrací na **svou** cestu. Ale tento Beránek **se nechal vést** na Golgotu.

*„tak šel jsi věrně na kříž,
co Boží Služebník,
jsa věčnou láskou puzen,
poslušný, spravedliv.“*

Beránek

Myšlenka na beránka prochází Biblií od začátku až do konce:

- 1. Mojžíšova 22,8: *„Odpověděl Abraham: Bůh opatří sobě zvířátko /beránka/ k oběti zápalné.“* Izák nevěděl, koho si k tomu Bůh vyhlédne.
- 2. Mojžíšova 12,3: *„Desátého dne měsíce tohoto vezmete sobě jeden každý beránka po čeledech, beránka na každý dům.“*
- Jan 1,29: Když Pán Ježíš přišel a vystoupil ve svém lidu, tu Jan Křtitel říká: *„Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa.“*
- Zjevení 5,6: *„I pohleděl jsem, a aj, mezi trůnem a čtyřmi těmi živými bytostmi a mezi těmi starci Beránek stojí jako zabitý.“*

Tu rádi s radostným a vděčným srdcem se připojujeme ke slovům skladatele písně:

*„Beránku, díky Ti, chvála,
že ráčils hříchy nést!“*

a

*„Hlas Tvůj nás do jednoho svolá,
pak srdce jásat neodolá:
,Čest Beránku, jenž smířil nás.“*

Ve Skutcích apoštolů máme zprávu o jednom Etiopanovi, který byl na voze na cestě z Jeruzaléma do Gazy a četl proroka Izaiáše. Byl k němu poslán Filip, protože tento komorník nerozuměl tomu, co četl. Pak je ve Skutcích 8,32 citováno místo, které četl: *„Jako ovce k zabítí veden jest, a jako beránek němý před tím, kdo jej stříže, tak neotevřel úst svých.“* Není nám tu něco nápadné? Výrazy ovce a beránek jsou uvedeny v obráceném pořadí. Proč? Možná že Izaiáš myslí na velikonočního beránka (beránka Fáze), a proto zmiňuje beránka nejprve. Lukáš možná ve Skutcích myslí na ovečku oběti za vinu ve 3. Mojžíšově knize. Tato změna ale nemění nic na hloubce a kráse tohoto díla.²²

²² Otázka: ovce – beránek: Etiopan, který se vracel z Jeruzaléma, četl na svém voze místo z Izaiáše 53 v následujícím znění: *„Jako ovce k zabítí veden jest, a jako beránek němý před tím, kdo jej stříže, tak neotevřel úst svých.“* (Sk. 8,32) Když se však podíváme do Izaiáše 53, je tam pořadí ovce – beránek přesně obrácené: *„...jako beránek, který je veden na porážku, a jako ovce, která je němá před svými*

Když Pán Ježíš visel na kříži, nemlčí. Ale tady mlčí Bůh. Když Pán Ježíš zvolal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ tu čteme: „Bože můj, přes celý den volám, a neslyšíš.“ Co to znamená, nemůžeme vymyslet. Necítíme se Pánem dotčeni jak v jeho životě, tak i v jeho umírání?

Je vyňat (vzat pryč)

„Byl vzat pryč z úzkosti a ze soudu.“ (verš 8) To říká Bůh o svém Synu. Ihned se ptáme: z jaké úzkosti a z kterého soudu?

střížci; a neotevřel svá ústa.“ (verš 7) jak vysvětlit tuto změnu? A byl vůbec nějaký beránek stříhán? Odpověď: Čistě zevně lze tuto změnu vysvětlit tím, že Lukáš ve Skutcích pro své čtenáře cituje Septuagintu, řecký překlad Starého zákona. Tam je ›ovce‹ uvedena do spojení s ›porážkou‹ a ›beránek‹ se ›střížci‹. Avšak je tu jen zdánlivý rozpor s hebrejským textem Izaiáše 53, kde je to skutečně obráceně. Abychom tomu mohli rozumět, musíme se ovšem trochu zabývat použitými slovy. ›Beránek‹ – první ze slov, kterými se zabýváme v Izaiáši 53,7 – je překlad hebrejského slova ›seh‹, které označuje kus drobného dobytka, a tak také znamená ›ovci‹ nebo ›kozou‹. Setkáváme se s ním například v 1. M. 22,7; 2. M. 12,5; 4. M. 15,11; 5. M. 14,4. Je zajímavé, že elberfeldský překlad v prvních dvou místech dvakrát překládá hebrejské ›seh‹ slovem ›ovce‹: „*Kde ale je ovce k oběti zápalné?*“ Druhé místo z 2. Mojžíšovy 12 upozorňuje na další podrobnost, která má význam pro naši otázku: ›Seh‹ nebo beránek pro jídlo Fáze, měl být jedno-roční. Jako ›beránka‹ si tedy nemusíme bezpodmínečně představovat jehňátko, nýbrž asi jedno-roční ovci, která už byla stříhána. V řečtině odpovídá ›beránkovi‹ slovo ›amnos‹. Toto slovo se v Novém zákoně kromě Skutků 8 vyskytuje už jen na třech místech (Jan 1,29.36; 1. Pet. 1,19) a je použito jen o Kristu nebo se k Němu vztahuje. Dotýká se to našich srdcí, když Duch Svatý používá tento obraz nebo slovo, aby nám představil Pána Ježíše jako Toho, který svým nepochopitelným utrpením a smrtí vykonal smíření za naše hříchy. Druhé hebrejské slovo, použité v Izaiáši 53 pro ›ovci‹ je ›racheek‹. V protikladu k prvnímu slovu (›seh‹) označuje často samici ovce, ›ovci matku‹ (srv. s 1. M. 31,38; 32,14; Píseň 6,6); ale může znamenat vůbec jen ›ovci‹ – jako v Izaiáši 53,7. Tak vidíme, že významy těch dvou slov ›ovce‹ a ›beránek‹ se v originálních jazycích zčásti dost překrývají a že výroky obou míst Písma svou podstatou a obsahem pně souhlasí. //ChB z „Otázek a odpovědí“ EuE 1999 – str. 126//

Zde se jedna možnost hned vylučuje. Nebyl vyjmut ze soudu, který na Něho vložil Bůh ve třech hodinách tmy. Z toho neexistovalo žádné vynětí. To nebylo možné. Musel jej vytrpět až do posledního důsledku. Nebylo pro Něho možné žádné zmírnění, žádné ušetření, dokud nezvolal: „*Dokonáno jest.*“

Ale byl vzat pryč ze soudu ze strany lidí. Bůh už déle nedopustil, aby s Ním bylo lidmi ještě zle jednáno. Skrze smrt byl lidem odejmut.

Žalm 102,25: „*Můj Bože, neber mne uprostřed dnů mých.*“ A pak přichází příznačná odpověď od Boha: „*Od národu zajisté až do pronárodu jsou léta tvá.*“ Byl vzat v polovině svých dnů. Bylo mu asi 33 let.

V Janu 19,15 volají Židé: „*Vezmi, vezmi, ukřižuj jej!*“ To znamená: Vezmi ho pryč skrze smrt, zabij Ho!

Skutky 8,33: „*V ponížení jeho odsouzení jeho vyhlazeno jest, rod pak jeho kdo vypraví?*“ To je také citát z Izaiáše 53. Ale je formulován trochu jinak. V jeho ponížení byl jeho soud odejmut. To činí věc zřetelnější. Bůh Ho bere skrze smrt pryč z rukou lidí, z jejich soudu, z jejich opovržení. Bůh už déle neměl trpělivost s tím, aby jeho Syn byl vystaven těmto lidem.

V Marku 15,44 čteme, jak Josef z Arimatie šel směle k Pilátovi a prosil za Ježíšovo tělo: „*Pilát pak podivil se, již-li by umřel.*“ Víme, že Pán Ježíš dal svůj život. Ale tímto odnětím skrze smrt už nebyl déle předmětem soudu ze strany lidí.

Jeho rod

Co má Bůh na mysli, když se ve čtvrté sloce ptá: „*A kdo vysloví jeho rod?*“ První výskyt nějakého pojmu v Bibli ukazuje často jeho význam. Slovo, které je zde přeloženo jako rod, se v Bibli v původním textu vyskytuje poprvé v 1. Mojžíšově 6,9: „*Noé muž spravedlivý, dokonalý byl za svého věku /nebo: mezi svými současníky; nebo: ve své generaci/.*“ Tam tedy bylo přeloženo slovem „současníci“. Může mít také ještě význam potomstva nebo věku. Zde se ale zdá, že jsou míněni současníci Pána Ježíše. Závěr 8. verše můžeme také podle poznámky přeložit takto: „*Nebo kdo z jeho současníků pomyslel na to, že byl vyřazen, když ho stihl soud pro přestoupení mého lidu?*“ Tyto současníky označuje Bůh za rod /pokolení/ Pána Ježíše. A Bůh v této větě vyjadřuje své rozhořčení nad současníky Pána Ježíše. Proč je Bůh tak rozhořčen? Protože s Ním jednali tak potupně. To nalzáme potvrzeno např.:

V Janu 1,11: „*Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho.*“ To byl jeho rod, který Ho nechtěl.

V Lukáši 17,25: „*Ale nejprve musí mnoho trpěti a zavržen býti od národu /pokolení/ tohoto.*“ Od tohoto pokolení musel mnoho trpět a byl zavržen. To se shoduje také s předcházejícím výrokem, že Bůh Jej vyjmul z tohoto nepřátelství ze strany jeho současníků.

Skutky 2,40: Po vylití Ducha Svatého říká Petr ještě tehdejšímu pokání činícímu ostatku Židů, kteří skutečně poslechli Petrova poselství: „*Nechte se zachránit od tohoto převráceného pokolení!*“ To byli současníci Pána Ježíše.

Byl vyťat

Nyní o nich Bůh říká: „*Kdo vysloví jeho rod?*“ Můžeme to také přeložit jako: „*Kdo se ještě důkladně bude dohadovat s tímto pokolením, které s mým Synem tak hrozně jednalo?*“ K tomu se hned hodí další věta: „*Neboť byl vyťat ze země živých.*“ Bůh jakoby říká, že jeho Syn byl odejmut tomuto pokolení. On ukončil své vztahy k tomuto lidu. Pán Ježíš byl vyťat. Spojení s jeho lidem, s jeho pokolením, bylo pro nějakou dobu absolutně přerušeno. O tom mluví mezi jiným následující místa Bible:

Daniel 9,26: „*.... bude Mesiáš vyťat a nebude nic mít.*“ (- přel.) Mesiáš, který přišel k tomuto pokolení, byl odejmut, protože Ho lid už nechtěl. Neměl nic. Snahy o toto pokolení byly jakoby nadarmo. To pokolení už nebylo hodno, aby se s ním někdo zabýval.

V Matouši 23,38-39 oznamuje Pán sám tuto pravdu, která je zde vyjádřena na konci 8. verše. Pán Ježíš říká přímo tomuto domu Židů: „*Aj, zanechává se vám dům váš pustý. Neboť pravím vám, že mne již více nikoli neuzříte.*“ To odpovídá Božímu úsudku o tomto pokolení.

Země živých

Co je země živých? Je to země, jak si to velmi dobře můžeme přečíst v kapitole 38,10 a 11. Tam Ezechiáš říká: „*Řekl jsem byl, že neuzřím Hospodina, Hospodina v zemi živých, nebudu vídati člověka více mezi přebývajícími na světě.*“ V zemi živých, na této zemi budu vzat pryč. Byl tedy tomuto pokolení odejmut skrze smrt, skrze následné vzkříšení a nanebevstoupení. Až dodnes nebyly vztahy k tomuto převrácenému pokolení opět vybudovány.

Trest pro přestoupení jeho lidu

V poslední větě 8. verše pak čteme: *„Neboť byl vyřat ze země živých. Pro přestoupení mého lidu Ho stihl trest.“* Pro přestoupení tohoto zlého pokolení Ho stihl trest, nikoli kvůli jeho vlastnímu hříchu, ne proto, že Bůh měl nějakou nelibost na svém Synu. Nebylo to tak, jak tehdejší lid soudil: my jsme Ho považovali za potrestaného, od Boha zbitého a skloněného, protože On sám byl provinilý. Proto ne. Nýbrž kvůli přestoupení mého lidu stihl mého Syna tento trest. Na druhé straně tím Bůh jakoby říká: Abych nemusel tento lid kvůli jeho nepravosti trestat, potrestal jsem svého Syna. Kromě toho tato věta jasně ukazuje, že mluví Bůh: pro přestoupení lidu **mého**, Je stihl trest. Nyní musíme u tohoto výroku myslet na hodiny na kříži, kde On zástupně trpěl a zemřel, zde za svůj lid, ale my to smíme rozšířit: také za nás, za mne.

Jeho hrob

V 9. verši Bůh říká: *„A jeho hrob určili u bezbožných, ale u bohatého byl ve své smrti.“* Proč to Bůh tak vedl? Ježíš už byl, a také v dalších verších bude, v jednání ze strany svého lidu počten mezi bezbožné. Poté, co Jej takto posoudili a tak s Ním jednali a ukřižovali Ho uprostřed dvou zločinců, bylo jen logickým pokračováním, že také jeho hrob určili u bezbožných. To by se tak stalo, kdyby Bůh nezasáhl. Možná že by jeho tělo někde zahrabali, jako zahrabali ty zločince. Ale to Bůh už nedopustil. Když Pán byl ukřižován, byl už jen jeden čin, který Bůh dopustil. Jeden voják probodl svým kopím mrtvé tělo Pána (jeho bok: Jan 19,34) a vyšla krev a voda. Potom se nevěřící lidé Pána už nedotkli. Bůh bděl nad svým Synem. Proti úmyslům lidu, který jeho hrob určil u bezbožných, byl ve své smrti u bohatého. Potvrzeno to je:

- V Matouši 27,57-60: *„A když byl večer, přišel člověk bohatý z Arimatie, jménem Josef, který také byl učedník Ježíšův. Ten předstoupil před Piláta a prosil za tělo Ježíšovo. Tedy Pilát rozkázal dáti tělo. A vzav tělo Josef, obvinul je v plátno čisté, a vložil do svého nového hrobu, který byl vytesal v skále; a přivaliv kámen veliký ke dveřím hrobovým, odešel.“* Josef s Nikodémem sejmuli tělo, a pak bylo to tělo položeno do nové hrobky Josefa z Arimatie, ve které ještě nikdo neležel.
- V Lukáši 23,53: *„A složiv je, obvinul v kment, a pochoval je v hrobě vytesaném, v kterém ještě nikdy nebyl žádný pochován.“*

Byl Pán Ježíš během svého života vůbec někdy v domě nějakého bohatého? On, který byl bohatý, se kvůli nám stal chudým (2. Kor. 8,9). Když se narodil, nenašli pro Něho místo v hospodě /útulku/. Tam byl položen do jeslí. Během svého života musel naříkat: „*Lišky doupata mají, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.*“ (Mat. 8,20; Luk. 9,58) Jednou v Evangeliiích čteme, že ti, kteří Ho doprovázeli, šli domů. Kde byl Pán Ježíš vlastně doma? On šel na Olivetskou horu, tam přenocoval a modlil se. Když potřeboval peníz, žádný neměl. Jel na lodi někoho jiného. Sám žádnou neměl. Jel na oslu někoho jiného. Na konci byl položen do hrobu někoho jiného. On, který byl bohatý, se pro nás stal chudým. Ale Bůh Ho poctil v jeho smrti. Je také ještě zajímavé si přečíst poznámku ke slovu smrt. Tam stojí: vlastně to znamená: ve svých smrtích (množné číslo vyjadřuje mučivý způsob smrti). Také v Ezechieli 28,8 je zmínka o smrti v množném čísle. V češtině bychom to museli vyjádřit takto: Pán Ježíš zemřel mnohou smrtí. Přirozeně že zemřel jednou. Ale chtějme to na sebe nechat působit. Vyjadřuje to to mučivé v jeho smrti. My snad řekneme: Zemřel kolikaterou smrtí, protože to bylo tak zlé. Ano, Pán Ježíš trpěl nekonečně mnoho. Ale Bůh Jej nyní položil do hrobu bohatého. Proč to Bůh udělal? „*Protože neučinil žádnou křivdu a žádná lest nebyla v jeho ústech.*“ (Viz též 1. Petra 2,22.) Nejprve čteme, že neučinil žádnou křivdu. Potom tam stojí, že v jeho ústech nebyla žádná lest. Toto pořadí svědčí o krásném mravním obsahu. Lukáš píše ve svém evangeliu v kapitole 1,3, že od začátku přesně sledoval věci a že je pak po řadě napsal. Ve Skutcích 1,1 píše, že v Lukášově evangeliu podal zprávu o „*všech věcech, které začal Ježíš i činiti i učit*“. Pořadí tedy je činit a mluvit. To znamená, že Pán Ježíš ve svých skutcích, v tom, co činil, vytvořil základ, aby svým slovům dal dokonalou váhu. Slova, která mluvil, byla jen dodatečným potvrzením toho, co už pořád dělal. Jak tomu je někdy u nás? Někdy mluvíme dobře, někdy dokonce velmi dobře, ale to, co děláme, za tím daleko pokulhává. U Pána Ježíše tomu tak nebylo. On dokonale jednal a dokonale mluvil. Na konci jeho života jeden zločinec na kříži o Pánu Ježíši v Lukáši 22 říká: „*Tento ale neučinil nic nenáležitého.*“ (- přel.) To můžeme vyjádřit také takto: Nikdy neučinil něco, co by nebylo na místě. Vše, co udělal, bylo tedy nepřekonatelně dobré. Protože tomu tak bylo, dal Mu Bůh v jeho smrti místo u bohatého.

Měl Bůh radost z toho, že zbil svého Syna?

V poslední sloce mluví v 10. verši nejprve ještě jednou věřící ostatek budoucích dnů. Říká: „*Avšak Hospodinu se líbilo jej zbit.*“ Mohli bychom také říci, ačkoli neučinil žádnou křivdu a ačkoli v jeho ústech nebyla lest, přece se Bohu líbilo, aby Ho zbil. Nechal Ho trpět. To ještě jednou jasně ukazuje, že nešlo o to, aby přivedl Pána Ježíše na soud kvůli jeho vlastní nedokonalosti. Nalezl Bůh zalíbení v tom, aby svého Syna nechal trpět? Měl Bůh radost z toho, že svého Syna zbil? Jeden bratr kdysi řekl: „To, co máme v tomto 10. verši, je logický výsledek Boží rady vzhledem k jeho Synu.“ To asi vystihuje jádro věci. To, že Pán Ježíš musel umřít, nebyl výsledek úmyslu Satana, ačkoli Satan Ho chtěl zabít. To je nám oznámeno už v 1. Mojžíšově 3,15, kde se mluví o Semeni ženy: „*Nadto nepřátelství položím mezi tebou (tj. Satanem) a mezi ženou, i mezi semenem tvým (tj. semenem Satana) a semenem jejím.*“ Pak je ohlášen soud: „*Ono (tj. Pán Ježíš, Semeno ženy) potře tobě (Satanovi) hlavu, a ty potřeš jemu patu.*“ Satan Ho chtěl přivést do smrti, ale nemohl by, kdyby to nebylo obsaženo v Boží radě. Ani lidé Jej nemohli zabít, ačkoli to chtěli. V Janu 18,11 čteme, že Pán Petrovi říká: „*Schovej meč svůj do pošvy. Což nemám pít kalicha, který mi dal Otec?*“ Když se proti Pánu postavila horda nevěřících lidí, chtěl Ho Petr bránit. Chtěli Ho zabít. Ale Pán Ježíš říká: „*Schovej ten meč do pošvy. Já chci ten kalich pít.*“

Ve skutcích 2,23 říká Petr vzhledem k Pánu Ježíši: „*Toho vydaného z uložené rady a předzvědění Božího vzavše, a skrze ruce nešlechetných ukřižovavše, zamordovali jste.*“ Boží rada obsahovala smrt jeho Syna. Ano, právě ve chvíli, kdy špatnost a nenávisť člověka dosáhly svého vrcholu, bylo – jak to zde je napsáno – Božím zalíbením, aby zjevil své úmysly spasení, když zbil svého Syna. To je nám potvrzeno v 1. Jana 4,9 a 10: „*V tom zjevena jest láska Boží k nám, že Syna svého toho jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho. V tom jest láska, ne že bychom my Boha milovali, ale že on miloval nás, a poslal Syna svého obět slitování za hříchy naše.*“ „*Nechal ho trpět.*“

Poukazy na to zbití nalézáme ve 3. Mojžíšově 1,6. Zápalná oběť měla být rozložena na své kusy. Ve 2. Mojžíšově 30,36 mělo být koření při zhotovování kadidla roztlučeno na prášek. Tyto obrazy výstižně popisují utrpení Pána Ježíše. Bůh Ho nechal trpět. Co to obsahuje, nemůže člověk vyjádřit, protože žádný člověk nemůže nahlédnout do toho, co se tam v těch třech

hodinách na kříži dělo. Tu stojíme prostě zdaleka a klaníme se Tomu, který dobrovolně vešel do tohoto soudu.

Utrpení jako oběť za vinu

Ostatek dále říká: „*Když jeho duše položí oběť za provinění.*“ Nyní je nápadné, že ve verších 10-12 je třikrát použito slovo „duše“. Když jeho „duše“ položí oběť za provinění. To ukazuje, že při utrpení Pána nejde jen o tělesná utrpení. Tomu můžeme přece do jisté míry rozumět. Mnohem hůře trpěl ve své duši. To byly vnitřní pocity. Ty ostatně sotva najdeme v Evangelích. Ale v Žalmech je nalézáme velmi květnatě a obrazně popsány. Tu se můžeme trochu vmyslet do toho, když Pán například říká: „*Hlubina volá na hlubinu za zvuku tvých příválů, převalily se přese mě všechny tvé příboje a tvá vlnobití.*“ (Žalm 42,8 – ČSP) To, co On cítil ve své duši, nemůžeme my podobně pociťovat. „*Když jeho duše položí oběť za provinění,*“ to znamená, že to, co On přinesl jako oběť, přišlo ke svému dokonání. Kdosi jednou řekl: „Spis hřích je provždy uzavřen.“ Jsou akta vin a Pán Ježíš byl obětí za vinu a On tu oběť vykonal. Tím je spis hřích provždy uzavřen. Jednou provždy trpěl za hřích. Dopis Židům říká, že už znovu nepřijde, aby jednal s otázkou hříchu (kapitola 9). On **položil** oběť za provinění, smíme dnes říci.

Čtyřnásobná odměna

1. Uvidí símě

Semenem není míněno, tak jako v 8. verši, pokolení (= Židé v době, když Pán Ježíš žil na zemi), nýbrž duchovní potomstvo, které Pán Ježíš má. V první řadě to je budoucí věřící židovský ostatek. To vyplývá také ze Žalmu 22,31, kde právě jde o tento ostatek. „*Símě mu bude sloužit; bude Pánu přičteno jako pokolení.*“ (- přel.) Budoucí pokolení bude část tohoto semene. Ale právem smíme toto símě nyní trochu rozšířit. V Jeremiáši 16,19 čteme: „*K tobě přijdou národy země a řeknou: Naši otcové jistě zdědili klam, nicotné modly, které neprospějí.*“ (dle ČSP) Tyto národy přijdou k poznání, že jejich tehdejší bohové byli bezcenní bohové. Nyní přijdou k tomu Jednomu, k jehož semeni patří. Ale nepatříme také my k tomuto semeni? Mysleme jen na Zjevení 5. Tu padá těch 24 starších a klanějí se Mu. Všichni starozákonní a novozákonní věřící patří také v rozšířeném smyslu k semeni Pána, k tomuto duchovnímu potomstvu.

2. Prodlouží své dny

Ten, jenž byl vyřazen ze země živých, který byl vzat pryč v polovici svých let, prodlouží své dny. To se stalo se vzkříšením Pána Ježíše. V Žalmu 102,24 mluví o tom, že Bůh jeho dny zkrátil. Proto pak Pán v 25. verši prosí svého Boha: „*Můj Bože, neboť mne uprostřed dnů mých.*“ Bůh na to odpovídá: „*Od národu zajisté až do pronárodu /od pokolení do pokolení/ jsou léta tvá.*“ Pak potvrzuje ve verši 28: „*Ty pak jsi tentýž, a léta tvá nikdy nepřestanou.*“ Ostatek říká, že Bůh ty dny prodlouží. Tak čteme v Žalmu 21,5: „*Života požádal od tebe, a dal jsi mu prodlení dnů na věky věků.*“ Ve Zjevení 1,18 říká Pán Ježíš sám: „*Byl jsem mrtvý...*“ to vlastně znamená: stal jsem se mrtvý. „... a aj, živý jsem na věky věků.“ Bůh podle Izaiáše 53 prodloužil jeho dny. Obdivuhodná odpověď na oběť jeho Syna!

3. Zalíbení Hospodinovo se bude v jeho ruce dařit

Přitom myslíme na dobu, ve které Pán Ježíš, když už zaujal své místo po Boží pravici, při zřízení království a tisícileté době vládnutí přivede vše do souhlasu s Božími myšlenkami. Všechno, co první Adam, co jsme my zkazili, urovná božsky dokonalým způsobem. To nalézáme potvrzeno v následujících místech Písma:

V Izaiáši 46,10 Bůh říká: „*Rada má se koná, a vše, což mi se líbí, činím.*“ Skrže koho? Skrže Toho, který je zde popsán, který ve své ruce přivede Boží zalíbení k dokonání, ke zdaru.

V Janu 13,3 Pán Ježíš říká: Víím, že Otec mi dal vše do rukou. O těchto rukou je zde řeč. V Matouši 11,27 Pán Ježíš opět říká: „*Všecky věci dány jsou mi od Otce mého.*“ Když Pán Ježíš nastoupí své panování v království, přivede jako ten druhý člověk, člověk z nebe, k Bohu zpět vše, co se Bohu odcizilo, co se naší nevěrností ztratilo.

V Efezským 1,10 je ve spojení se zřízením tisíciletého království popsána Boží rada. Bůh si předsevzal „*pro správu plnosti času: vše shromáždit pod jednu hlavu v Kristu*“.

Uvidí ovoce a nasytí se

4. Uvidí ovoce a nasytí se

V 11. verši mluví opět Bůh. Říká: „*Z námahy své duše uvidí ovoce a nasytí se.*“ Co je námaha jeho duše? Mysleme ještě jednou na jeho cestu utrpení:

na Jidášovu zradu, na Petrovo zapření, na největší justiční vraždu všech dob, na jeho nespravedlivé odsouzení, na nenávist a štiplavý posměch, na jeho utrpení na kříži. Námaha jeho duše přešla. Nyní je odměňován. V Izaiáši 49,4 naříká: „*Nadarmo jsem pracoval.*“ Pak přichází to obdivuhodné zaslíbení: „*Dal jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasení mé až do končin země.*“ (Iz. 49,6) V Žalmu 126,6: „*Jde s pláčem a nese semeno k rozsévání; přichází domů s plesáním a nese své snopy.*“ (- přel.) V Žalmu 88,4 musel kdysi naříkat: „*Jest naplněna trápením duše má.*“ Později se nasytí nesčítným ovocem námahy své duše. Nejprve to je opět židovský ostatek. Ale nechceme to vděčně rozšířit na všechno ovoce, které uvidí, z kterého bude mít svůj věčný požitek? Také Shromáždění bude patřit k tomuto ovoci. Skladatel písně to vyjadřuje takto:

*„Ty z práce duše Své ovoce budeš zřítí,
pro něž na kříži trpěls – noci obklopen;
vždy v tvé svatosti před Tebou bude dlítí,
Ty v srdci Svém pak budeš plně spokojen.“*

On je hoden toho, aby měl tento věčný požitek. My myslíme většinou na sebe, když myslíme na věčnost. Ale smíme myslet také na Toho, jehož duše byla syta utrpení. On se potom bude radovat z ovoce námahy své duše.

Spravedlivý Služebník

„Svou známostí můj spravedlivý služebník ty mnohé povede ke spravedlnosti.“ Tato věta popisuje konání Pána Ježíše na zemi v době, kdy byl zde, a je to asi také ještě prorocký výrok vzhledem k budoucí době. Jako spravedlivý Služebník jedná Pán Ježíš dokonale. On je Služebník, který nikdy neměl na mysli nic jiného než činit Boží zalíbení. Tento Služebník svou známostí (Izaiáš 11,2: „*Na němž odpočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly, Duch umění a bázně Hospodinovy*“ – popisuje známost tohoto Služebníka), když byl na zemi (Matouš 5-7), tehdejší Židy vedl ke spravedlnosti. To neznamená nic jiného, než že jim dopomáhal k praktické spravedlnosti. To nemá nic společného s ospravedlněním před Bohem, nýbrž tehdejší lidi učil praktické spravedlnosti. V Matouši 5,17-19 Pán říká: „*Nedomnívejte se, že bych přišel rušit zákona aneb proroků. Nepřišel jsem rušit, ale naplnit. Amen zajisté pravím vám: Dokud nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puntík nepomine ze zákona, až se všechny věci stanou. Protož zrušil-li by kdo jedno z přikázání těchto nejmenších, a učil by tak*

lidi, nejmenší slouti bude v království nebeském. Kdož by pak koli činil i učil, ten veliký slouti bude v království nebeském. Nebo pravím vám: Nebude-li hojnější spravedlivost vaše (to jest praktická spravedlnost) nežli zákoníků a farizeů, nikoli nevejdete do království nebeského.“ Pak podává velmi mnoho podrobností vzhledem k praktické spravedlnosti. To Pán ve svém životě učil. Také podle Daniele 11 a 12 tu budou mnozí, kteří lid budou vést k praktické spravedlnosti. Tuto službu Pán vykonával na zemi.

Vezme jejich nespravedlnosti na sebe

Ale pak přichází dovětek: *„a jejich nepravosti vloží na sebe.*“ Nyní přichází Golgota. Není napsáno: *neboť* jejich nepravosti vloží na sebe – pak by se musela už první část té věty vztahovat na jeho dílo na kříži. Ne, nyní mluví o jeho oběti na kříži. Jejich nepravosti – totiž nepravosti těch mnohých, které vyučoval k praktické spravedlnosti, vezme na sebe. O tom píše Petr v 1. Petra 2,24: *..., „který hříchy naše na svém těle sám nesl na dřevě.*“ V budoucnosti budou mnozí moudří Židé vést své bratry k praktické spravedlnosti. Ale smířčí dílo za ně mohl vykonat jen Jeden: jejich nepravosti vezme na Sebe. Protože to udělal – i pro nás – Bůh říká: *„Proto mu dám podíl na mnohých.*“ Kdo to je? Dříve se překládalo: *„Proto mu dám za podíl ty velké.*“ Jistě je tomu tak, že ti mnozí jsou také ti velcí, jejichž nepravosti na sebe vloží. Jestliže to jsou ti velcí, pak jsou to ti, o nichž čteme v kapitole 52,15, že *„nad ním zavřou králové svá ústa“.* V kapitole 49,7 máme také jeden poukaz na to: na těch velkých země si Pán svou obětní smrtí vydobyl podíl. Nejenže nesl jejich nepravosti, nýbrž svou obětní smrtí si na nich získal právoplatný podíl. Ten mu Bůh dá v tisíciletém království. Zda v těch mnohých vidíme velké země, kteří Ho přijmou a budou se Mu klanět, nebo zda v nich vidíme ty mnohé Židy budoucího ostatku, nečiní velký rozdíl. On má na nich podíl a Bůh mu je daruje.

S mocnými bude dělit kořist

Co je ta kořist? Je to celý vesmír. Mocní jsou v první řadě opět zástupci věřícího židovského ostatku. Spolu s nimi bude dělit kořist. V 16. Žalmu mluví Pán o těchto lidech a ve 3. verši říká: *„/Řekl jsi/ svatým, kteří jsou na zemi, a znamenitým: v nich je všechno mé zalíbení.*“ To je označení věřícího ostatku Židů. Ale kořist bude dělit nejen s nimi se všemi, kteří s Ním budou

1000 let panovat; kromě věřícího ostatku budeme také my patřit k těmto mocným, kteří s Ním sedí na trůnech a panují. K tomu patří také mučedníci, kteří ještě vstanou. Ti, kteří s Ním sdíleli jeho zavržení, s Ním budou nyní sdílet jeho panování, dělit s Ním kořist. Jsou dva krásné předobrazy vzhledem k této skutečnosti, které objasňují, co tento verš znamená:

1. V 1. Mojžíšově 49,27 čteme vzhledem k Benjaminovi: *„Benjamin, vlk dravý, ráno bude jísti loupež, a večer rozdělí kořisti.“* Benjamin je obraz Pána Ježíše, který si vše podmanil pod své nohy, a pak dělí svou kořist. Celý vesmír rozdělí jako kořist s těmi, kteří pak s Ním nastoupí jeho vládu.
2. Když David vyhrál válku, pak o něm v 1. Samuelově 30,26 čteme: *„A když přišel David do Sicelechu, poslal z těch kořistí starším Juda, přátelům svým, řka: Teď máte dar (doslova: požehnání) z loupeží nepřátel Hospodinových.“* To je odměna od Pána pro ty, kteří se zde za Něho zasazovali.

Čtyři zdůvodnění pro odměnu

Všechna mají co činit s jeho smrtí. Všechna jsou citována a opakována v Evangelích.

1. protože svou duši vylil na smrt

Jan 10,17: *„Proto mne Otec miluje, že já pokládám duši svou /život svůj.“*

Jan 19,30: *„A naklonil hlavu a předal ducha.“* (- přel.)

Vylít duši na smrt neznamená nic jiného než dát svůj život nebo krev. Přitom nesmíme myslet na krev, která vytekla z boku Pána, když došlo k bodnutí kopím. To je jen znamení toho, co se stalo.

Ve 3. Mojžíšově 17,14 čteme: *„Nebo duše všelikého těla: jeho krev, to je jeho duše.“* (- přel.)

Ve 3. Mojžíšově 17,11: *„Neboť duše těla je v krvi, a já jsem ji vám dal na oltář, aby byla smířením za vaše duše; neboť krev to je, co činí smíření skrze duši.“* (- přel.)

V té chvíli, ve které Pán Ježíš dal svůj život, vylil svoji duši na smrt. To je zápalná oběť v Janově evangeliu, ačkoli zde máme hlavně oběť za vinu. Ale zde, na konci, nalézáme jemné poukazy na ostatní druhy obětí.

2. protože byl počten k přestupníkům

V Lukáši 22,37 Pán Ježíš sám uvedl tento citát. Pak čteme o tom, že byl ukřižován uprostřed dvou zločinců, tedy byl přičten k přestupníkům. Tu vidíme poukaz na Matoušovo evangelium jako na oběť za vinu.

3. protože nesl hříchy mnohých

Matouš 26,28: „*To jest krev má nové smlouvy, která se za mnohé vylévá na odpuštění hříchů.*“

Nyní máme před sebou oběť za hřích v Markově evangeliu.

4. protože za přestupníky činil přímluvu

V Lukáši 23,34 se modlí za ty, kteří Ho ukřižovali. To je poukaz na pokojnou oběť v Lukášově evangeliu.

U těchto citátů z Nového zákona prostě žasneme nad souhlasem Božího slova mezi Starým a Novým zákonem a chápeme výrok Pána Ježíše, když říká, že Ho najdou v Písmech. Říká: Ta svědčí o Mně. V těchto Písmech Jej můžeme spatřovat ve všech jeho krásách.

Závěrečné poznámky

V této kapitole máme popis života Pána Ježíše od jeho narození až k jeho vyvýšení do největších výšin.

To je nám ukázáno v jednotlivých verších:

Verš 1: Že Pán Ježíš sám je **Boží zjevení** jeho lidu. Pán Ježíš je **Rámě Hospodinovo**, které se zjevilo tomuto lidu.

Verš 2: Jeho narození: On před Ním vyrostl jako **výhonek**. To ukazuje něžnost a krásu této zelené rostliny uprostřed vyprahlé země. Pán Ježíš, narozený jako dítě, je Božím zjevením na zemi.

Verše 3 a 4: Jeho život až ke kříži: „*Byl opovržený a opuštěný od lidí.*“ Předmět opovržení ze strany svých stvoření.

Verše 5 a 6: Jeho utrpení a smrt na kříži.

Verše 7 a 8: Jeho smrt: „*Vzat pryč, vyřat.*“

Verš 9: Položení do hrobu: „*U bohatého byl ve své smrti.*“

Verš 10: **Jeho vzkříšení:** „*Prodlouží své dny.*“ Dále tam nalézáme konání Pána, aby přivedl k dokonání Boží radu. „*Zalíbení Hospodinovo se bude v Jeho ruce dařit.*“

Verš 12: **Jeho tisíciletá vláda.** Bude s mocnými dělit svou kořist.

Chtějme více naslouchat, jak Bůh mluví o svém Synu. Pak smíme sdílet Boží myšlenky, které On má o svém Synu. Pak uskutečňujeme to, co píše Jan ve svém Prvním dopisu: „*A sice je naše společenství s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem.*“ (1. J. 1,3) Bůh nás učinil hodné, abychom měli tytéž myšlenky o jeho Synu, jako On sám. To je kus nebe už teď na zemi. V celé věčnosti bude tím nejvyšším vcházet do Božích myšlenek o jeho Synu. Jestliže jsme něco z toho poznali a nechali to na sebe trochu působit, pak to smíme už dnes Otcí říci, pak smíme dělat to, co řekl Josef svým bratrům: „*Povíte také otcí mému o vší slávě mé v Egyptě, a což jste koli viděli.*“ (1. M. 45,13) To je nejvyšší forma křesťanského velebení, když Otcí něco říkáme o slávě jeho Syna.

